

Asia: VN/21836/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Lausuntopyyntö

2. Strategian lähtökohdat

Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri kiittää mahdollisuudesta lausua monimuotoisuusstrategiasta.

Edellisen kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian kansalliset toimet luontokadon pysäyttämiseksi ole olleet riittäviä, vaan tavoite vaatii koko yhteiskunnan ja sen rakenteet läpäisevän ekologisen siirtymän. Lapin piiri katsoo että monimuotoisuusstrategian tulee ohjata päätöksentekoa, ja oltava lakiuudistusten perustana. Ekologisen siirtymän lisäksi vaaditaan myös suomalaisen elämätävän kohtuullistamista, eli kulutuksen vähentämistä sekä talouskasvun tavoittelusta luopumista. Sosiaalisen kestävyyden ja oikeudenmukaisuuden tavoite on yhtä tärkeä kuin ekologinenkin. Perustuslain mukainen vastuu luonnosta ja elinympäristöstä on kestävyysmurroksen myötä nostettava kaikkea päätöksentekoa ohjaavaksi, (kuten omaisuudensuoja on ollut).

3.1 ja 3.2 Päättavoite ja tarkemmat tavoitteet

Strategian päättavoite kaipaa täsmennystä. Tavoite pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä ja saada monimuotoisuus elpymään on välttämätön. Päättavoitteen määrittelyssä kuitenkin todetaan, että luontokadon katsotaan pysähtyvän, kun "– elinympäristöjen rakenne ja toiminta kehittyvät keskimäärin selkeästi positiiviseen suuntaan, osalla lajeista ja luontotyypeistä on paranevaa kehitystä ja yhteensä paranevaa kehitystä vähintään yhtä paljon kuin heikkenevää". Näin ymmärrettynä ja sanoitettuna tavoite mahdollistaa yhä lajien ja elinympäristöjen epäedullisen kehityksen jatkumisen

SLL Lapin piiri esittää, että strategian tavoitteita ja mittareita muotoillaan uudelleen siten, että tavoitteena on vielä tiukemmin kaiken luontokadon pysäyttäminen. Osa tarkemmista tavoitteista tulee korvata kunnianhimoisemmilla aikarajoilla, kuin vuoteen 2030 tai 2035 mennessä.

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

"Erityisen tärkeää on kuitenkin myös, ettei ojittamattomia soita enää ojiteta eikä niitä oteta mihinkään muuhunkaan muuttavaan käyttöön. Mikäli soita välttämättömistä syistä muutetaan, tulee muutos kompensoida täysimääräisesti ennallistamalla soita toisaalla." Mikä voisi olla tällainen välttämätön muutos? Luonnontilaisille ja suojelluille soille ei tulisi sallia minkäänlaista käyttöä. Ennallistamisesta on huomattava, että täysimääräisyys ei riitä, vaan ennallistamisen on aina oltava lisäävää. On myös huomioitava että ennallistettu suo ei vastaa luonnontilaista. Puustoisten soiden lahoppuutavoitetta ei tule laskea talousmetsien lahoppuutavoitteeseen, jos alueet eivät ole metsätalouskäytössä, vaan ovat ns. jouto-/kitumaata.

Kosteikkojen ja soiden ennallistamista on tuettava myös vesiluonnon tavoitteiden saavuttamiseksi. Ilmastonmuutoksen torjunnan on ohjattava luonnon tilan tavoitteita. Virtavesien ennallistamisen tulisi olla tarkemmin mainittuna strategiassa

Talouskäytössä olevien metsien hoidon mittarit kaipaavat tarkennusta.

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

On hyvä, että mukaan on kirjattu erikseen tavoite metsämaan suojelun lisäämisestä 10%. Metsät ovat jatkuvan hakkuu-uhan alla ja mahdollisimman toimivan suojeluverkoston luomiseksi on tärkeää, että saamme suojeltua mahdollisimman arvokkaita, hyvin kytkeytyneitä alueita. Tavoitevuosi metsiensuojelun 10% saavuttamiseksi tulee olla 2030. Monimuotoisuuden lisäämiseksi alueiden on oltava riittävän laajoja tai yhtenäisiä ja suojeltujen kohteiden ympärillä on oltava riittävä suojavyöhyke, joka parhaimmillaan kytkee suojelualueet toisiinsa. Nykyiset suojelualueet on siirrettävä tiukan suojelun piiriin.

Strategiassa Suomi sitoutuu suojelemaan kaikki jäljellä olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät vuoteen 2030 mennessä. Näiden suojelulla on kiire, erityisesti valtion arvokkaiden metsien suojelu tulisi toteuttaa välittömästi. Tavoitevuotta tulee aikaistaa.

Koska Lapin metsistä suurin osa on talousmetsää, tai ainakin jossain määrin käsiteltyä, on suojelua ja ennallistamista tehtävä myös varttuneissa talousmetsissä. Valtion tulee olla edelläkävijä Lapin metsien suojelussa. Vapaaehtoisen suojelun lisäämiseksi valtio voisi tarjota vaihtokauppaa yksityisille metsänomistajille suojeltavasta vanhasta tai luonnontilaisesta metsästä vastaavaa talousmetsäpalstaa vastaan valtion mailta.

3.5 Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

SLL Lapin piiri esittää että luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi uusien neitseellisten luonnonvarojen ottamista, tai muuta luonnon monimuotoisuutta heikentävää maankäyttöä ei tule sallia suojelualueilla. Yhteiskunnan on vahvasti edistettävä hiilineutraalia kiertotaloutta ja ohjattava elämätävän muutoksessa kohti kohtuullistamista. Lapin piirin mielestä on tärkeää että päätöksenteossa ja poliittisessa toiminnassa lainsäädäntö, muut ohjauskeinot ja strateginen suunnittelu ohjaavat ylläpitämään ja parantamaan luonnon monimuotoisuutta kaikilla sektoreilla. Tähän on määritettävä mittarit jotta tämä toteutumista voidaan seurata. Valtion tulee suunnata yhteiskunnalliset tuet luontokadon torjumiseen, ja lakattava tukemasta luontokatoa aiheuttavaa toimintaa, epäsuorasti tai suorasti.

Luonto-osaamisen opettamista tulee suunnata luonnonvarojen hyödyntämisajattelusta suojelemisen ja kanssakulkemisen suuntaan.

3.6 Saamelaiset ja luonnon monimuotoisuus

-

3.7 Suomi maailmalla

-

Muita huomioita luonnoksesta

-

Saara Laivamaa
pj, Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry